

A KISVENDÉGLŐS

(VOLT SZEMLE.)

A MAGYARORSZÁGI KISVENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK
HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS A PINCZÉREK SZAKLAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:	
Egész évre	12 korona
Fél évre	6 "
Negyed évre	3 "
Egyes példány ára 24 fillér.	

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓTULAJDONOS

NIKHÁZY GÉZA.

Megjelenik minden csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapesten, VIII., Rákóczy-tér 4. sz.

A kisvendéglősök legközelebbi összejövetele Font Krisztina kartársnőnkénél VII., Rottenbiller-
utca 39. sz., e hó 13-án d. u. 4 órakor tartatik meg. Ott legyünk mindnyájan!

Miért?

Azt kérdik, hogy miért váltak ki a kisvendéglősök a szállodások, nagyvendéglősök és korcsmárosok ipartestületéből és alakítottak saját maguk részére ipartársulatot?

Hát erre a kérdésre könnyű a felelet. Először is azért váltak ki, mert mindkettő érdeke homlokegyenest ellenkezik egymással, mivel a kisember érdeke mindig másfelé gravitál, mint a nagyé s a kisember sohasem részesül olyan támogatásban, mint a nagy, ki mindig azon van, hogy saját érdekét védje. Az ipartársulat elnöksége a választmányjal együtt 35 tagból áll, a melyből 15 szállodásra 10, körülbelül 20 nagyvendéglősre 15, 500 kisvendéglősre pedig 10 választmányi hely esik, illetve van most betöltve. Tessék most összehasonlítani. 35 szállodás és nagyvendéglős közül 23 a választmányban van, sőt ezek között olyanok is vannak, a kik csak rövid idő óta nagyvendéglősök s igen csekély, vagy egyáltalában semmi érdemük sincs az ipartársulat körül, de hát elegendő az, hogy nagyvendéglős. A kisvendéglősök közül 10 van a választmányban, de az a tíz is többnyire jómódu, mivel még jobb időkben szereztek vagyoniukat s éppen ezért előttük a mostani mostoha és rossz viszonyok teljesen ismeretlenek, bár az ő küzdelmük a létért sokkal könnyebb abban az időben. Ma már teljesen ki van zárva, hogy a mi iparunknál meggazdagodni lehessen s nagyon örülni kell, hogy mégis szegényesen meg lehet élni s a rossz viszonyokkal némileg meg lehet küzdeni.

A sörkartell s utjabban a gombamódra növekedő álló-borozók oly súlyos csapást

mérték a kisvendéglős iparra, hogy az annak sulya alatt teljesen tönkre megy.

Mi nagyon jól tudjuk, hogy a szállodások és a nagyvendéglősök a sört olesóiban kapják a kartell daczára is és hogy nekik az álló-borozók cseppet sem ártanak, mivel az ő vendégeik ilyen helyeken nem fordulnak meg, de mi, kik a munkásosztályra vagyunk utalva, annyival inkább érezzük. Éppen ezért kénytelenek vagyunk saját magunk magunkon segíteni, annyival is inkább, mivel látjuk, hogy a szállodás-ipartársulat a legkisebb segílyt sem nyújtja nekünk. Hiszen ha volna valaki a kisvendéglősök közül, ki a közgyűlésen tiltakozó szavát fel merné emelni, könnyen megeshet, hogy az illetőt egyszerűen kidobnák. A szabályok értelmében a választmánynak ugyanis joga van azt a tagot, a mely neki nem tetszik, egyszerűen törölni a tagok sorából. Hiszen egy szállodás nyilatkozott is ily módon: „Szükségem van nekem arra, hogy én ilyen emberekkel összeüljek, nekem, ki évente 1000 koronával járulok az ipartársulat pénztárába?” Persze, rosszul is van a világ sorja megállapítva, az kellene, hogy legalább is mindenkinek legyen egy milliója, hogy egymás mellé ülhessenek.

Nézetünk szerint meg nem engedhető dolog, hogy egy ipartársulatban kasztek legyenek, szállodások, nagyvendéglősök és korcsmárosok; hanem csak tagok. A kasztrendszer ma már teljesen lejárt a magát.

Tény dolog, hogy az ipartársulat sok jót tesz, de első sorban mégis arra volna hivatva, hogy azokat a hiányokat és bajokat szüntesse meg, a melyek iparunknak nagy kárára vannak, mert hiszen akkor alapítsunk inkább egy jótékonsági egyle-

tet s nem ipartársulatot. Különben ezek a jótékonsági aktusok sem olyan nagyon tiszták; mögöttük mindig ott van az önzés, a vad hajsza, kitüntetések és nagy nevek után. Egy másik árnyoldaluk az is, hogy mindjárt a nagy dobra lesznek verve.

Egészen fölösleges, hogyha ma a jótékonsági bizottság egy elszegényedett tagnak 30—40 korona segílyt szavaz meg, másnap az „Értesítőben” álljon:

N. N. az ipartársulattól annyit meg annyit kapott. Nem kell azt e világnak tudnia, hogy valaki, kinek csak néhány évvel ezelőtt tekintélyes üzlete volt, annyira elszegényedett, hogy az ipartársulathoz kénytelen segílyért fordulni. Elég volna annyit mondani, hogy jótékony célokra, elszegényedett kartársak támogatására ennyi adatott. A ki nem akarja hinni, menjen a hivatalba és szerezzen meggyőződést a könyvekből.

Mindezek fontos dolgok s hiszszük, hogy a „Kisvendéglősök ipartársulatá”-nak sikerülni fog a sok sötét pontok közül néhányat eltörölni.

A mi gárdánk.

Alig egy pár hónapja, hogy megkezdtek mozgalmunkat s ezen rövid idő alatt is annyi eredményt értünk el, amennyit mások negyedszázados működésükkel sem tudtak elérni. Lapunk buzdítására a kereskedelmi miniszterhez beadott memorandumnak máris van eredménye. A miniszter a napokban kiadott rendeletében kérelmünkhöz képest megrendszabályozta az álló borozókat, minek folytán rövid idő múlva végét látjuk a tisztos-

Vendéglősök figyelmébe! MULDINI TESTVÉREK Porcellán gyári telepe
Budapesten, Károly-körut 9. szám. I. udvar.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

ségtelen, versenynek és a kontárkodás veszedelmének.

Ez az egyik eredmény. A másik az, hogy ipartársulatunk és lapunk fáradhatatlan buzgalma folytán felébresztettük a sörgyárosok által évek óta megrövidített kisvendéglősöket és egy táborba toborozva őket, együttes harcot kezdtünk meg a vérszopókkal. Harczunk máris eredményes. A külföldi sörgyárosokkal (akik épp oly magyarok, mint Dréher vagy Haggenmacher) érintkezésbe léptünk, hogy Budapesten állítsanak föl rak-tárt. Ez is sikerült. És így fogunk most olcsó és jobb sört kapni és így fogunk most megmenekülni a kartellos sörgyárosok karmai közül.

Lám, közös akarattal, egyetértve, tömörülve mennyit lehet elérni?

Egyesülésben az erő — ez régi igazság. Mi is csak így tudhattunk célt érni. És így fogjuk elérni mindazt, a mi még hátra van. Még sok van hátra.

„S most bemutatjuk, kiknek erejével győztünk. Még nem oly nagy gárda. De reméljük, hogy sorakozni fognak ezután többen is és akkor kettőzött erővel elérjük mindazt, amit még nem értünk el.

Ime, a mi gárdánk:

A vezetőség:

Drechsler Nándor elnök, Ruff János, Glatz István alelnök, Palády László pénztáros, Uncsofszky Gyula, Springer József, Bakó István ellenőr, Zalai Gábor titkár, Kepes József, Markhardt András, Riedl Ágoston, Csuthy Gyula, Steiner Pál, Witzing József, Smiedt Sebestyén, Horváth József, Tompos Gyula, Száraz Ferencz, Tarant Prokop, Szegedy Sándor, Kecskés Lajos, Kiss Lajos, Brauchler Mihály, Dankovatz Antal választmányi tagok.

Előfizetők és tagok:

Nikházy Géza, Tomik J., Kiss L., Cso-bor A., Szalay J., Burger J., Foltin A., Farkas M., Nika K., Szuszky L., Tolmár J., Eizenbacher M., Boschán K., Heinisch J., Janura J., Auer J., Szeidl I., Csémi G., Jármer L., Schneck J., Konyecsny A., Száger J., Schönberger N., Korl J., Takáts J., Mirth J., Mertl J., Kovács J., Nesztor J., Csonka Gy., Héger A., Mohos F., Jármer J., Richter J., Schmauder J., Wollrab F., Klein P., Stéger M., Rozenfeld M., Kerekes P., Spitzer J., Szabó Gy., Gaunersdorfer J., Kovács A., Stirling Gy., Kiss P., Krátschner F., Kriszt F., Noficzker K., Dele Casse J., Schwanauer S., Körmendy J., Bernazzali L., Brandstätter D., Kujber L., Homor Gy., Steinbock K., Wusztinger P., Kelemen J., Fixl A., Német K., Schwarzer F., Pálincás J., Eizenbacher Gy., Font K., Domayer T., Zeidler A., Jäger J., Mayer J., Chvalla S., Autner J., Schitter V., Kálmán J., Simon J., Roth M., Hartmann Gy., Bodó J., Kossenoffer K., Erl A., Romanek J., Béres J., Zahorszky J.,

Szvacina A., Török M., Seifer J., Eizenbacher L., Spáring J., Császnek J., Schiff J., Reizenleitner J., Tóth J., Jajczay N., Kroner J., Jónás F., Birmann J., Schuller F., Hatvani K., Fischer F., Frank J., Farkas F., Hecker L., Blázsovátz A., Payer J., Györffy I., özv. Kreiszl A.-né, Hartai Gy., Thoma J., Kása G., Vendrei F., Spenlinger S., Hutter K., Spivaló J., Radics S., Juhász M., Rausch A., Butter M., Erős S., Klein S., Schätz J., ifj. Schlotter A., Domsz N., Aigner K., ifj. Eberhardt A., Fehér S., Lukács J., Barna L., Kutschera E., Jannuosz J., Leitgeb F., Gubek J., Zsebők J., Wimmer L., Milisitz A., Rith J., Bruckbauer M., Stosz J., Mozer F., Fahl J., Ferenczy J., Weinber J., Torma J., Wagner R., Nagy J., Deák F., Wurglits V., Fleck K., Schober V., Ecker K., Oszuczky O., Appl J., Schreiber K., Pothánszky J., Ruzs Gy., Schwarz Zs., Szatzinger J., Höchst J., Kadlicsek F., Gnedt J.-né, Tóth J., Braun S., Antal J., Grób J., Eisinger M., Magyar J., Braun J., Seich K., Nagv S., Breuer J., Málík J., Lány F., Schwetz K., Schmidt I., Tóth Gy., Bartsch B., Huber L., Szikszay F., Károlyi N., Szalay J., Bayer J., Mihályfi S., Hantzman S., Schranz M., Majer H., Golobits J., Mozer J., Soronits F., Sommerer Gy., Hofbauer L., Braun Á., Wusztinger J., Ohegyi A., Pázy J., özv. Niklész M.-né, Sebald J., Kopp J., Medve J., Peck J., Hausvater S., Manga B., Körner F., Udvaros J., Werner A., Kurz F., Buchhala J., Luy A., Müller F., Grósz-né, Büchler V., Edelmann M., Brauer J., Veres K., Króner A., Lindmayer Gy., Kardos J., Grünhut H., Kohn G., Tatzl J., Gröschl J., Travnik V., Noszko B. P., Szieber J., Ballay Á., Hornyák M., Paschovszky M., Németh N., Haász J., Schmidt F., Sziek Parsche R., Schmidt K., Peterka J., Veisz J., Teisz J., May E., Hersch S., Eggmann J.-né, Bartuschek E., Zirbusz V., Gebauer J., Spiegel F., Rein J., Jablonszky F., Jahn J., Elked A., Nika A., Halász M., Pályi L., Stein J., Hückl J., Franke J., Potaletz F., Gyáky M., Beck M., Kubanek V., Keszler O., Mészáros J., Csető Gy., Schläzinger J., Nagy J., Schneider L., Vindisch M., Borsody S., Hauszmann F., Bayer J., Klivényi F., Kronstein L., Molnár F., Mátrai J., Hell F., Lindmayer F., Bojcsics M.-né, Csizék J., Jakucs J., Kohlmann J., Nagy J., Kósa G., Engler F., Kovács J., Silberer M., Petrakovits J., Sály M., Boier J., Katona B., Kéval J., Albert V., Ober S., Krell J., Dornreich Á., Földváry J., Hock Gy., Kerécz F., Melcher B., Kopfensteiner J., Fodor J., Wimmer F., Horváth J., Laukó F., Horváth J., Weisz M., Hauberl J., Mandl J., Neuburger F., Ladocsy K., Korl Gy., Haramy J., özv. Pillmayer L., Breitner J., Schneveisz J., Braun A., Krausz Á., Gaukel K., Lininger M., Szederka Z., Kecskeméty J., Pieber A.-né, Niederkirchner N., Niederkirchner J., Kerschántz F., Pell J., Weisz F., Leheti J., Princz J., Galambos G., Hászmann J., Maron J.,

Körmendy A., Eberhardt G., Weizinger J., Tieber F., Mersch K., Holczer J., Antl F., Klein J., Szabó J., Kelemen Gy., Schwarz S., Karlbauer S., Prokl Gy., Schrank S., Weiert J., Gerlich F., Jónás A., Laufer K., Trosits J., Szabó A., Lerner M., Schruiff K., Steinhübel J., Eröss L., Eisinger F., Ecker Gy., Szebellédi J., Krászner H., Rumpold J., Jerzsábek J., Szakáll J., Hanka H., Viktor J., Vukovich J., Dvorzsák J., Katona A., Andrez J., Igaz I., Pollák Ö., ifj. Vitmann Gy., Bruszt J., Konka P., Komáromy G., Flachsmayer J., Hambalek J., Jakobovics R., Bereczky J., Schaffhauser E., Bokor B., Szakács D., Ujhelyi J., Dobos J., Hollósi B., Sinkécz A., Winkler F., Rodant J., Czepp P., Schusztter P., Avar J., Stoszmán L., Schmidt Gy., Boiczki J., Láng A., Neuweld S., Werner A., Ligeti J., Schön J., Weisinger J., Schmidt R., Rác. L.

Állam és alkoholizmus.*

A mértékletességi ügy megoldásánál három tényező jöhet figyelembe: 1. az állam, 2. a társadalom, 3. az egyén.

Az állam, mint ilyen, önmagáról sohasem fogja azt mondani, hogy a mértékletességet előmozdítani akarja, mégis ha a szesz italokkal való kereskedés ügyét tesszük bírálat tárgyává, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy az állam egy-magában, bármely rendszer hívének is vallja magát, nem lesz képes a mértékletességi ügyet megoldani.

A szesz italok forgalomba hozatalát a különböző államok három rendszer szerint oldották meg, a szabad kereskedelmi, a tilalmi és az engedélyezési rendszer szerint.

A kérdések kérdése bizonyára az, hogy a három rendszer közül melyik szolgálja leghathatósabbban a mértékletességet.

A szabad kereskedelmi rendszer alapeszméje az, hogy korcsmaüzletet bárki bárhol nyithat, a korcsmák számának semmi köze a közérkölcösséghez, mert a szesz-fogyasztó mindig talál alkalmat, hogy szenvedélyét kielégíthesse.

A tilalmi rendszer alapeszméje az, hogy szesz italokat gyártani és eladni tilos, kivételt csak vallási, mechanikai, gyógyászati és vegyészeti célok képeznek.

A szabad kereskedelmi rendszer élő czáfolata Franciaország, az abszint hazája.

A tilalmi rendszer czáfolatául előtűnk vannak az amerikai államok egynehánya, a hol a korcsmáros vendégül látja az ivókat, és ahol dohánytartókban, virágcserepekben árulják nyilvános helyeken a szeszt.

Ezen rendszereknél a közérkölcösség szempontjából, hatásosabb rendszer, mely a szesz forgalombahozatalát bizonyos feltételekhez köti és egyuttal gondoskodik

* Az alábbi cikket a „Keresztény Mértékletesség” cz. lapból veszszük át érdekessége folytán. Egyben kijelentjük, hogy minden pontjával egyet nem értünk s legközelebb még visszatérünk a cikk tartalmára.
Szerk.

is arról, hogy ezek a feltételek betartásának, ez az engedélyezési rendszer, melyet Magyarországon kívül magáévá tett Ausztria, Németország, Angolország, Svájc, Oroszország, Svéd- és Norvégország, Dánia, Németalföld, Portugália és Törökország.

Az engedélyezési rendszer alapeszméje az, hogy szeszes italokat kimérni, vagy kismértékben elárusítani állami engedély nélkül nem szabad.

A modern jogászok általában csak jót tudnak mondani az engedélyezési rendszer etikai és állami pénzügyi hatásairól. Megengedem, hogy az állami italmérési jövedékről intézkedő 1888. évi XXXV. t.-cz. intencziói a legjobbak voltak, de amint azt nálunk végrehajtják, az semmikép sem felel meg a közérkölsőség követelményeinek.

Azt mondják, hogy az engedélyezési rendszer erkölcsjavító eszköz az állam kezében, mert a korcsmanytitási engedélyért folyamodók közül azoknak ad engedélyt, a kikben legnagyobb garanciát látja arra, hogy az állam intenczióit végrehajtani fogják. Az idézett törvény indokolásában ezt olvassuk: „Az engedélyezési rendszer elfogadása mellett nem az állam pénzügyi érdeke döntött, mert az állam jövedelme feltehetőleg nagyobb lenne, ha minél többen árulnának szeszes italokat. A forgalombahozatal engedélyhez és korlátokhoz kötve csak azért lett, hogy az állam és lakóinak magasabb érdekei, jelesen azok a közérkölségi és közegészségitekintetek, melyek az italmérés gyakorlásával összefüggésben vannak, megővhetők legyenek és emellett az ellenőrzés is megkönnyítessék és hatályosabbá tétessék.

Hogy az állam ezt a célját elérhesse, azoktól, kiknek korcsmanytitási engedélyt ad, bizonyos személyi garanciákat követel, kik ezzel nem rendelkeznek, az üzlet gyakorlásától eltilthatók. Eszerint nem lehetnek korcsmárosok a lopás, csalás, uzsoráskodás, orgazdaság, ifjakat prostitúcióra csábítás, az államhatalom elleni lázadásért már elítélt egyének.

Meghatározza továbbá az üzlethelyiség kellékeit a közbiztonság, közegészség és a közérkölsőség szempontjából.

Meghatározza, hogy hol, mennyi korcsma engedélyezhető.

Meghatározza a záridőt.

Szigoru intézkedéseket hoz javaslatba azok ellen, akik hamis italokat hoznak forgalomba és a prostitúciót terjesztik.

Mindezek igen szép intézkedések, csak az a baj, hogy a végrehajtás oly enyhe, annyira a finanziaális érdekeknek kedvező, hogy az etikai célokat az engedélyezési rendszerrel sem lehet elérni.

Az 1888. XXX. t.-cz. 8. §-a azt mondja, hogy a korcsmák számának korlátozását illetőleg, hogy „a kismértékben való elárusítások száma nem korlátozható, ellenben az akár ezekkel együtt, akár külön kiadandó kimérési engedélyek száma az állandó és hullámzó lakosság szükségletére, a közlekedési, forgalmi, társadalmi és gaz-

dasági viszonyokra való tekintettel állapítandó meg és a tényleg meglévő kimérések száma a szükség követelményeinek megfelelőleg apasztható“.

A törvény tehát elvként mondotta ki, hogy korcsmák fölösleges számmal nem alapíthatók. Ezzel szemben mit látunk? Korcsmaüzletek engedélyezésénél a főlv az, hogy minden községben lehet egy korcsma, tekintet nélkül a lakosok számára. A gyakorlat oda fejlődött, hogy minden 5000 lelket számláló községnek megvan a maga korcsmája. Ha a lakosok száma az 500-at meghaladja, akkor már joga van két korcsmára. Hogy szükség van-e erre, azt nem kérdezik a községtől. Hogy a törvényt az állam kijátszhassa, életbeléptesse az u. n. regale-bérlői intézményt, a regale-bérlőknek joga van korcsmát nyitni és sokszor tanui lehetünk annak a szép látványnak, hogy egy 600—700 lelket számláló községben három korcsma van. Koronája az egésznek, hogy a hány szatócs csak van ebben a faluban, mindannyinak engedélye van a szeszes italoknak kismértékben való elárusításához. Ezzel nem a mértékletességet, hanem az iszákosságot mozdítjuk elő. De ezt követelik az állam pénzügyi érdekei.

Az idézett törvény a korcsmárosoknak a személyes garanciáját illetőleg a 6. §-ban úgy intézkedik, hogy „az engedély megtagadandó és ha már kiadatott, visszavonandó attól, a ki ellen oly tények merülnek fel, a melyekből arra lehet következtetni, hogy az engedélyt tiltott jétékok, orgazdaság, uzsora és erkölcstelenség előmozdítására és terjesztésére használja fel“. Ezzel szemben tapasztalati tény gyanánt kell felemlitenünk, hogy nagy átlagban beszélve, éppen a korcsmárosok legnagyobb része a népesség söpredékéből, aljából kerül ki, kik a korcsmát csak czégérnek használják, emellett uzsorások, a kártyajáték és erkölcstelenség előmozdítói. Tessek a Galicziából bevándorolt zsidókorcsmárosoknak etikai hivatásról beszélni.

A korcsmai záróra éjjeli 10—12 óra közötti időre van korlátozva. De ez illuzóriussá van téve azzal, hogy a korcsmáros nevelésesen csekély díj lefizetése mellett a zárórán túl is nyitva tartja az üzlethelyiséget. De talán le sem fizeti a díjat, hanem zárt ajtó mellett folyik tovább a dorbézolás. Az az 50 korona birság, melyet fizetni tartozik, ha erre a machinációra rájönnek, sem a korcsmárost kötelességére, sem a vendéget mérsékletre nem fogja inteni. Az 1879. évi XL. t.-cz. 85. §-a azt rendeli, hogy „akik szeszes italok eladásával iparszerűleg foglalkoznak, ha részegnek, noha ezen állapotát tudják, még szeszes italt adnak, 100 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendők. A pénzbüntetés 200 koronáig emelhető, ha a kihágás a 14. évet még be nem töltött kiskoru ellen követtetett el“. Pedig a részegnek legkedvesebb vendégei a korcsmárosnak, és aki a gyermekek korcsmai látogatása ellen kér megtorló intézkedést a közigazgatási ható-

ságoknál, nem gyermekvédelemnek tekintik, hanem zaklatásnak minősítik.

És ilyen a törvénynek minden fontosabb intézkedésének végrehajtása. Ami az államfinanciai érdekeit szolgálja, azt szigoruan végrehajtják, ami etikai érdekeket van hivatva szolgálni, azt figyelembe sem veszik. Ezek között a szempotok között nagy figyelmet érdemel az italméréseknek zárva tartása vasár- és ünnepnapokon. A munkásnépet, tehát a nemzetnek éppen azt a rétegét, mely az alkoholizmusra hajlik, azzal, hogy vasár- és ünnepnapokon nyitva hagyjuk a korcsmákat, az iszákosság karjaiba üzzük. A munkásnépnek, mint mindenkinek, a templomra szüksége van, s más napokon lelki szükségletét nem elégítheti ki. Pedig éppen a vasár- és ünnepnap az, mikor széles ez országban a legnagyobb mértékben az alkoholizmusnak hódolnak. Ha már azt nem bírjuk elérni, hogy az italmérések vasár- és ünnepnapokon egész nap zárva tartassanak, legalább abban az irányban kell mozgalmat indítani, hogy a délelőtti főistentisztelet és a délutáni istentisztelet alatt zárva tartassanak.

Félre mostan . . .

*Félre mostan búbanat,
Bor van a kancsómban,
Húzd el füstös, nótámat,
Te tudod legjobban.*

*Hogy is van csak? igen úgy!
Húzd, míg italom tart,
Üzd ki véle szivemből
A kegyetlen búbajt.*

*És ha kifogyott borom,
Jöhetsz majd búbanat,
A megürült kancsómat
Vágom én utánad!*

Ilosvai Sándor.

HIREK.

A kisvendéglősök mozgalma.

A Szager kartársunknál megtartott mult heti értekezleten elég szép számmal jelentek meg a kisvendéglősök.

Zalay titkár jelentette, hogy a nemrég beadott memorandumunk értelmében a kereskedelemügyi miniszter már intézkedett az álló borozók ügyében.

Kása Géza tagtárs példával bizonyította, mily káros hatással vannak az álló borozók nemcsak ránk, de az államra nézve is.

Végül Steiner tagtárs hozzászólása után elhatározták, hogy razzsiát fognak tartani a salakok között s ahol visszaélésnek jönnek a nyomára, azt az ipartársulat utján feljelentik.

Az értekezlet 6 órakor ért véget.

A minium-gyár bálja Springer kartársunknál. Sikerült bált rendezett a minium-gyár igazgatója a saját költségén a gyár munkásai részére. A gyár igazgatóján, vezetőjén és munkásain kívül ott láttunk számos előkelőséget, orvosokat, tanárokat, mérnököket és építőmestereket. A bál valóban ritkítja párját, a mennyiben még nem volt alkalmunk tapasztalni azt a lojalitást, egyetértést és közösséget, mely ezen alkalomkor az igazgató, a vezetőség, a számos intelligencia és a munkások között láttunk megnyilvánulni. A pohárkocintás, a társalgás, a táncz alkalmával tapasztalt fesztelenség és együttérzés bizonyára örök emléket vésett a munkások szívébe, a kiknek oly ritkán van alkalmuk tapasztalni a munkaadók részéről azt a szeretetet és emberi egyenlőséget, a melyet ez alkalommal oly örömteli szívvel, lélekkel láttak és éreztek. Ezeket tapasztalva, csak gratulálhatunk az igazgatóságnak, a ki igazi szocialisztikus szellemben, a felebaráti szeretet értelmében iparkodik munkásait egyetértésben és megelégedettségben összetartani. Az igazgató ur, ki máskülönben is a leghumánusabb munkásaival szemben, ekkor ismét fényes bizonyítékát adta apai szeretetének, melyben manapság vajmi kis része van a munkáságnak. A bál magában véve is páratlanul fényesen sikerült. Springer kartársunk összes helyisége a zsufolásig megtelt és a kitünő zene mellett jókedvűen járta a tánczot 40—50 pár felváltva. A bál hajnalban ért véget derüs hangulatban. — Itt jelentjük egyuttal, hogy ezt a bált követni fogja az utolsó farsangi estély is, melyet szintén a minium-gyár igazgatója fog rendezni a saját költségén.

Kötelességünknek tartjuk egyben Springer kartársunknak is gratulálni, a ki a bál rendezéséből nagy részt vett ki s kitünő borával és jó ételeivel csak emelte a báli hangulatot és a derüs kedvet. Ilyenkor látszott meg Springer kartársunk szak-képzettsége a vendéglős-ipar terén.

Borvizsgáló szakértő-bizottságok. A mesterséges borok készítésének és azok forgalombahozatalának tilalmazásáról szóló 1393 : XXIII. törvényzikk végrehajtása tárgyában 1897. évi augusztus hó 23-án 53.850. szám alatt kiadott rendelet 20. §-a értelmében Budapesten és Kolozsvárt szervezett állandó borvizsgáló szakértő bizottságokhoz a kereskedelemügyi miniszter az 1903. év tartamára a következő tagokat és pedig: 1. a budapesti bizottsághoz elnökül: dr. Wartha Vincze miniszteri tanácsos, műegyetemi tanárt, tagokul: Jálies Géza bornagykereskedőt, egyuttal elnökhelyettesül is, továbbá Abelesz Zsigmond bornagykereskedőt, Gundel János vendéglős, budapesti lakosokat, ezenkívül Palugyay József bornagykereskedő és Schmidt Lothár bornagykereskedő, pozsonyi lakosokat; 2. a kolozsvári bizottsághoz elnökül: koltói gróf Teleki Lászlót, tagokul pedig Tuba Lajost, a kolozsvári kir. gazdasági intézet tanárát, egyuttal

elnökhelyettesül is, továbbá Nagy Gábor vendéglős, D. Deák József és Farkas Samu borkereskedő, kolozsvári lakosokat, valamint Eöry Tivadart, az erdélyi pinczeegylet titkárát, szintén kolozsvári lakost nevezte ki. A titkári teendőik egyik részének teljesítése ez évben is a budapesti bizottságnál dr. Csury Jenő miniszteri titkár, a kolozsvári bizottságnál pedig dr. Ruzitska Béla egyetemi asszisztens, bizottsági titkárok feladatát képezendi.

Uj szabályrendeletek. A főváros közgyűlése nemrégiben szabályrendeletet készített a fogadós-, vendéglős-, korcsmáros-, kávéházi és kávémérési iparról, melyet hozzájárulás czéljából a kereskedelmi miniszterhez terjesztett föl. Láng miniszter most visszaküldte a szabályrendeletet a fővárosnak azzal a kijelentéssel, hogy annak érdemleges tárgyalásába nem bocsátkozhatik, mert a felsorolt iparágak egy szabályrendeletbe nem foglalhatók.

Windt Márton, ismert belvárosi pinczér-ügynök, ismét beválasztott a bizottsági tagok sorába.

A budai vendéglősök bálja, melyet a budai ipartársulat rendez, e hó 18-án fog megtartatni. A rendezőség ez uton is felhívja a vendéglősöket a bálra való megjelenésre és előjegyzésre.

Aranylakodalom. *Niederkirchner* János kartársunk szép ünnepet ült családi körében. Ugyanis boldog házasságának 50-ik évét érte meg, a mely alkalommal számos barátja és rokona üdvözölte. Mi sem mulaszszuk el, hogy ne gratuláljunk e nevezetes fordulóponton s sok szerencsét, boldogságot kívánunk további életükre.

Vendéglőátvételi hírek. *Prokl* Gyula kartársunk átvette a Kelenhegyi-ut 58. sz. alatti „A busuló juhászhoz“ címzett vendéglőt. Kitünő bora és elsőrendű étele bizonyára biztosítani fogja a régi vendéglő jó hírnevét és jövőjét.

Keresztessy Mátyás a Máday-étterem volt főpinczére átvette a József-utca 2. szám alatti vendéglőt a nyári kerthelyiséggel együtt.

Kossa Béla átvette a IX. ker. Üllői-ut 77. szám alatti vendéglőt Molnár Istvántól.

Mendl Alajos, a IX. kerület Vágóhid-utca 6. sz. alatti vendéglőt átvette.

x **Muldini Testvérek** porcellángyári cégé lapunk első oldalán levő hirdetésére felhívjuk előfizetőink és olvasóink figyelmét.

A pinczerek érdeke.

Rovatvezető: Jávor I. Sándor.

Pinczerek a miniszternél.

Január hó 23-án *Kalmár* Fábán vezetése alatt egy öt tagu küldöttség tisztelt *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttség kérte a minisztert, támogassa a M. O. P. E.-t, mely czélul tüzte ki a helyközvetítés ügy rendezését.

Bár tudjuk, hogy *Láng* egyedül az állami

közvetítő intézet barátja, mégis hiszszük, hogy a küldöttség által átnyújtott memorandum megszívlelése után eleget fog a kérésnek.

Pinczér-iskola.

Nem egy izben foglalkoztunk e helyen a szakképzettséggel, amikor is égető szükségességét hangoztattuk a pinczériskolának mennél több számban való felállítását.

Most örömmel értesülünk, hogy Miskolczon *Ausländer* Gyula fáradhatatlan buzgalma folytán a legközelebb megnyílik a pinczér tanonc iskola.

Az új iskola előkészítési munkálatai már javában folynak s a megnyitás márczius 10-én meg is fog történni.

A megnyitási ünnepélyen az összes szakmabeli előkelőségek meg fognak jelenni.

Vajha követnék a Miskolcziakat mennél többen!

Közgazdaság.

Szeszárak. (Tőzsdei jegyzések.) A kontingens nyersszesz ára Budapesten 36.50—37.50 korona, Bécsben 38.60—38.80 korona.

Denaturált szesz 1—2 koronával drágábban zárult kötésre. Egyes barellok azonnali szállítására 33.50 kor.-ig jegyeztek.

Budapesti szeszgyárak jegyzései:

	Nagyban	koronákban
Kontingens nyersszesz — — —	36.50—	37.50
Finomított szesz adózva — — —	143.50—	144.—
„ „ adózatlan — — —	44.25—	44.50
Nyersszesz adózva — — —	141.50—	142.00
Denaturált szesz — — —	33.50—	34.—

Szerkesztői üzenetek.

B. L. Legjobb lesz személyesen — talán a legközelebbi összejövetelen — megbeszélni az ügyet. Üdvözlét.

K. G. Előfizetése 1-én lejárt.

V. I. (Budapest.) A második cikk úgy önnök, mint többeknek kívánságát teljesíti. — Személyeskedésbe nem megyünk bele. Mi nem személyeket akarunk legyőzni, hanem a mi jogainkat kivívni.

Pinczér. (Kassa.) Olvassa el a mai pinczerek rovatát. Ott a felelet.

Vidékre pontosan szállít a Szent Lukácsfürdő kútvállalat Budán

Tiz vendéglő eladó!

Czim a kiadóban.

Der Kleine Gastwirth

Offizielles Fachblatt der Gewerbegeossenschaft der Gast-, Schankwirth und Kellner.

PRÄNUMERATIONSPREIS:

Für ein ganzes Jahr 12 Kronen
 Für ein halbes Jahr 6 „
 Für ein Vierteljahr 3 „

Herausgeber und verantwortlicher Redakteur:

Nikházy Géza.

Erscheint jeden Donnerstag.

Redaktion und administration
 Budapest, VIII. Bezirk, Rákóczy-tér Nr. 4.

Die Kleinwirth halten ihre nächste gesellige Zusammenkunft am 13. Februar, 4 Uhr Nachmittag bei unserer Kollegin Font Krisztina VII. Bezirk, Rottenbiller-utca Nr. 39. Um je zahlreicheres Erscheinen wird gebeten!

Warum?

Man fragt, warum haben sich die Kleinwirth von der Genossenschaft der Hoteliers, Restaurateure und Schankwirth getrennt und ihre eigene Genossenschaft gegründet?

Nun, das läßt sich sehr leicht beantworten, erstens da ihre Interessen grund verschiedene, denn die Interessen des Kleinen sind immer andere, als die des Großen, und der Kleine ist immer weniger vertreten, als der Große, weil selbe immer darauf bedacht sind, nur ihre Interessen zu wahren. So besteht z. B. Präsidium sammt Ausschuß der Genossenschaft aus 35 Personen; deren entfallen auf 15 Hoteliers, welche bei der Genossenschaft sind 10, auf circa 20 Restaurateure 15, auf 500 Schankwirth auch 10, nun welcher Vergleich von 35 Hoteliers und Restaurateure sitzen 23 im Ausschuß und unter diesen sind auch solche, welche erst seit sehr kurzer Zeit Restaurateure sind, und wohl sehr wenig oder gar keine Verdienste in der Gewerbegeossenschaft haben, aber genug, er hat eine große Restauration. Von 500 Wirth sind 10 im Ausschuß, nun bitte ich einen Vergleich zu machen und zu beurtheilen, und selbst diese Wirth sind die Bestmühten, welchen es noch gelungen in den goldenen Zeiten unseres Gewerbes, sich Vermögen zu schaffen und deshalb ihnen die heutigen tiefmütterlichen, schlechten Verhältnisse ganz fremd vorkommen, den Kampf ums Dasein viel leichter durchgeföhrt haben, als wir heute. Es ist heute bereits ganz abgeschlossen, sich ein Vermögen auf ehrlicher Weise bei unserem Gewerbe zu schaffen, man muß wirklich zufrieden sein, wenn man sich nur halbwegs aufrecht erhalten kann, und nicht ganz von dem schlechten Verhältnissen zugrunde gerichtet wird. Das Bierkartell und das Aufstauchen der unzähligen Winkel- und Kellerschänke haben wieder einen so mächtigen Schlag gegen unser Gewerbe geführt, daß der Berufswirth und hauptsächlich der Kleine bedroht ist, unter seiner Wucht zusammen zu brechen, und seine Existenz zu verlieren.

Wir wissen ganz gut, daß die Herren Restaurateure und Hoteliers das Bier billiger zahlen, trotzdem Kartell, als wir, und ihnen die Keller- und Winkelschänke weniger Schaden machen, als

uns, weil ihre Gäste dort nicht verkehren; aber wir, da wir auf den Arbeiterstand angewiesen sind, fühlen es umso mehr. Auf solche Weise werden wir gezwungen, uns aufzurichten und zur Eigenhilfe zu greifen, da wir sehen, daß man uns von der Hoteliers- und Restaurateure-Genossenschaft nicht im geringsten Grade Hilfe bietet. Ja, wenn sich einer getrauen wollte, von den Kleinwirth, bei der Generalversammlung Opposition zu machen, kann es ihm passieren, daß er ganz einfach hinausgeworfen wird.

Denn dem Ausschuß steht laut Statuten das Recht zu, jedes Mitglied zu streichen, um der was ihnen nicht paßt, wird einfach gestrichen. Hat sich doch ein Hotelier geäußert: hab ich das nothwendig, mich mit solche Lunte hierher zu setzen, mich kostet die Genossenschaft jährlich bei 1000 Kronen. Nun freilich ist es auf der Welt schlecht eingerichtet, es sollte wenigstens Jeder eine Million haben, damit er sich zu dem Anderen setzen kann.

Unserer Ansicht nach, dürften bei einer Gewerbegeossenschaft keine Klassen existiren, Hoteliers, Restaurateure und Schankwirth, sondern Mitglied, Mitglied, das Klassensystem ist schon dem heutigen Zeitalter nicht mehr anzupassen.

Wohl ist die Genossenschaft viele Wohlthaten aus, das ist bestimmt, aber in erster Linie wäre sie berufen jene Mängel und Uebel zu beseitigen und abzulenken, welche unserem Gewerbe unerhörten Schaden zufügen, denn sonst gründe man einen Wohlthätigkeitsverein und keine Gewerbegeossenschaft. Aber auch selbst diese Wohlthaten werden nicht bloß aus lauterem Wohlthätigkeitsgefühl geübt, es steckt auch Egoismus, die Sucht nach großen Namen und Auszeichnungen dahinter.

Die zweite Schattenseite dieser Wohlthat ist die, das dieselben immer auf die große Trommel kommen. Es ist wohl ganz überflüssig, daß wenn heute die Wohlthätigkeitskommission einen durch welche Folgen immer verarmten Mitgliede 30 oder 40 Kronen zuspricht, es dann in dem „Értesítő“ zu lesen ist: N. N. wurde durch der Genossenschaft mit so und soviel beschenkt. Es muß dies nicht die ganze Welt wissen, daß Derjenige, der vielleicht noch vor einigen Jahren ein ansehnliches Geschäft inne hatte, so weit gekommen ist, daß er von Seite der Genossenschaft Unterstützung bittet. Es wäre genug, wenn

man möchte schreiben: für Wohlthätige Zwecke zur Betherlung für verarmte Mitglieder so und so viel. Derjenige, der es nicht glauben will, möge sich in der Kanzlei der Genossenschaft überzeugen.

Das sind wohl bedeutende Mängel, nun wollen wir hoffen, daß es der „Kisvendéglős Ipartársulat“ gelingt, so manchen schwarzen Punkt in unserem Gewerbe auszuwischen.

Unsere Garde.

Kann einige Monate sind es, daß wir unsere Bewegung inszenirten und haben während dieser kurzen Zeit bereits solche Resultate erzielt, welche andere nicht einmal in drei Decennium erzielen können. Auf Initiative unseres Blattes haben wir ein Memorandum an den Handelsminister gerichtet, welches nicht ohne Erfolg blieb. Der Minister hat vor einigen Tagen die Stehshänke mit einem Erlaß bedacht, demzufolge alsbald der unredlichen Konkurrenz ein Ende geschaffen wird.

Dies ist das eine Resultat. Das zweite ist, daß wir und die Genossenschaft mit unermüdlischen Eifer dahin wirkten, um die seit Jahren unter dem Joche der Bierbräuer schmachtenden Kleinwirth zu erwecken, und in ein Lager zu versammeln. Nun begonnen wir den Kampf gegen den Tyrannen. Unser Kampf blieb auch nicht ohne Resultate. Wir traten mit den ausländischen Bierbräuern (die gewiß solche Ungarn sind, wie Dreher und Haggenmacher) in Berührung, damit sie in Budapest Depot's aufstellen mögen. Dies gelang uns auch. Und nun werden wir ein billiges und gutes Bier bekommen und werden uns aus den Krallen des Bierbräuer-Kartells erretten.

Was alles man mit Zusammenhalt, mit gemeinsamen Willen nicht erreichen kann.

In der Vereinigung die Kraft — eine alte Wahrheit. Und nun stellen wir Jene vor, mit deren Kraft wir siegten. Die Garde ist noch nicht so groß. Wir hoffen jedoch, daß sie immer größer wird, und wir dann mit doppelter Kraft kämpfen können, um All' das zu erreichen, was wir noch nicht erreicht haben. Namen der Krieger, Führer, Mitglieder, wie auch die der Abonnenten finden unsere Leser im ungarischen Theile unseres Blattes.

Staat und Alkoholisimus.*

Bei der Lösung der Mäßigkeits-Frage können drei Faktoren in Betracht genommen werden: 1. Der Staat, 2. die Gesellschaft, 3. der Einzelne.

Der Staat, als solcher, wird von sich selber nie sagen, daß er die Unmäßigkeit propagire, und doch, wenn man den Handel mit Spirituosen betrachtet, müssen wir zu der Ueberzeugung gelangen, daß der Staat allein die Mäßigkeits-Angelegenheit zu ordnen nur im Stande sein wird.

Das Inverkehrbringen der geistigen Getränke haben verschiedene Staaten nach drei Systeme geordnet, und zwar: nach System des Freihandels, nach System des Verbot's und nach System des Erlaubnisses.

Die Frage ist nur, welches unter den drei Systemen am wirksamsten der Mäßigkeit zum Nutzen geübt.

Die Grundidee des Freihandels ist, daß Jedermann wo immer ein Gasthaus eröffnen kann; die Zahl der Wirthshäuser hat mit der Moral nichts gemein, denn der Trinker findet immer Gelegenheit zur Stillung seiner Leidenschaft.

Die Grundidee des Verbot'systems ist, daß geistige Getränke zu machen und zu verkaufen verboten ist; ausgenommen, wenn es zu religiösen, mechanischen, ärztlichen und chemischen Zwecken dient.

Wie schwach es mit dem Freihandel-System in Frankreich, dem Lande des Abiuths steht, ist genügender Beweis für die Unhaltbarkeit dieses Systems.

Das Verbotssystem ist ebenfalls unhaltbar, was einige amerikanische Staaten, wo der Wirth die Trinker bewirthe, wo geistige Getränke in Dosen, Blumenwasen öffentlich verkauft werden, zur Genüge beweisen.

Zu Hinsicht der Moral ist das Erlaubnißsystem, welches das Inverkehrbringen von geistigen Getränken an gewisse Bedingungen bindet und strenge acht gibt, daß diese Bedingungen auch eingehalten werden mögen, am wirksamsten. Dieses System wurde in Ungarn, Oesterreich, Deutschland, England, Schweiz, Rußland, Schweden und Norwegen, Dänen, Unterlande, Portugalien und Türkei angenommen.

Die Grundidee dieses Systems ist, daß man geistige Getränke ausschänken, oder in kleinem Maße verkaufen nur mit staatlicher Erlaubniß darf.

Die modernen Rechtsgelehrten können über die ethische und staatsfinanzielle Wirkung dieses Systems nur Gutes sagen. Ich gebe zu, daß die Intentionen des XXXV. G.-A. vom Jahre 1888 die besten waren, wie man sie jedoch vollführt, entspricht den Erfordernissen des Gemeinmorales nicht im geringsten.

Man sagt, daß das Erlaubnißsystem ein Sittenverbesserungs-Mittel in Händen des Staates sei, weil er Erlaubnisse zur Eröffnung von Gasthäusern nur Jenen erteilt, in denen er die größte Garantie dafür findet, daß sie seine Intentionen vollführen. In der Begründung des zitierten Gesetzartikel heißt es: „Bei der Annahme des Erlaubnißsystems war nicht das Interesse der Staatsfinanzen ausschlaggebend, denn das

Einkommen des Staates wäre dadurch, daß je mehr Leute geistige Getränke verkaufen, viel größer. Das Inverkehrbringen wurde nur deshalb an Erlaubniß und Schranken gebunden, damit die höheren Interessen des Staates und dessen Einwohner, d. h. die gemeinmoralischen und Gesundheitsrückichten, welche im Zusammenhange mit dem Ausschank stehen, bewahrt werden können und hiebei auch die Kontroll erleichtert und wirksamer gemacht werden könne.

Damit der Staat dieses Ziel erreichen könne, fordert er von Jenen, denen er Erlaubniß zur Öffnung von Schänken erteilt, gewisse persönliche Garantien; die solche nicht aufweisen können, bekommen kein Recht. Demnach kann Einer, der wegen Diebstahl, Betrug, Wucher, Hehlerei, Verführung zur Prostitution, Aufreizung gegen die Staatsmacht verurtheilt wurde, kein Gastwirth werden.

Bestimmt weiters auch die Zugehör des Geschäftslocales in Hinsicht Gemeinlichkeit, Gesundheit und Moral.

Bestimmt, wo, wie viel Gasthäuser eröffnet werden können.

Bestimmt die Sperrstunde.

Bringt strenge Maßregel gegen Jene, die falsche Getränke in Verkehr bringen und die Prostitution verbreiten.

Ja, es sind dies eben sehr schöne Sachen, es ist jedoch Malheur, daß die Vollführung so schwach, so den finanziellen Interessen günstig ist, daß man ethische Ziele auch mit diesem System nicht erreichen kann.

Der 8. § des G.-A. XXX vom Jahre 1888 sagt in Betreff der Zahl der Gasthäuser, daß die Zahl der Detailverkäufer nicht beschränkbar ist, jedoch dieselbe mit denselben, wie auch die Zahl der separat zu erteilenden Erlaubnisse, mit Hinsicht auf den Bedarf der beständigen und unbeständigen Einwohnerchaft, mit Inbetrachtung der Verkehrs-gesellschaft und volkswirtschaftlichen Verhältnissen zu bestimmen ist und die Zahl der thatsächlich schon eröffneten Schänken je nach dem vermindert werden kann.

Es heißt demnach, daß überzählige Gasthäuser nicht eröffnet werden können. Und was sehen wir? Die Hauptansicht ist, daß in einem jeden Orte ein Gasthaus eröffnet werden kann, ohne Rücksicht auf die Zahl der Einwohner.

Zu der Regel soll es sein, daß eine jede 500 Seelen zählende Gemeinde ihr Gasthaus habe. Wenn die Gemeinde über 500 Einwohner hat, steht ihr jedoch das Recht zu, zwei Gasthäuser zu haben. Ob dies nun nothwendig ist, oder nicht, wird nicht gefragt. Damit der Staat die Gesetze hintergehen kann, hat er das sogenannte Regaleystem ins Leben gerufen; der Regalpächter hat das Recht, Gasthaus zu eröffnen und da kann man öfters sehen, daß in einzelnen Gemeinden mit 600—700 Einwohner auch drei Gasthäuser sind. Der Sache wird die Krone dadurch aufgesetzt, daß in der Gemeinde jeder Viktualienhändler die Erlaubniß zum Detailauschank besitzt. Mit dem wird nicht der Mäßigkeit gesteuert, sondern die Trunksucht genährt. Aber die Staatsinteressen wünschen es so.

Was die persönliche Garantie betrifft, sagt der 6. § des zitierten G.-Artikels, daß die Erlaubniß abzulehnen, wenn schon herausgegeben, einzuziehen ist, wenn gegen den Ansuchenden

solche Thatfachen sprechen, aus welchen man muthmaßen kann, daß er die Erlaubniß zu verbotenen Spielen, Hehlerei, Wucher oder zu Unsitlichkeiten benötigen würde.

Im Großen und Ganzen kann jedoch als Thatsache hingestellt werden, daß die größte Zahl der Wirthshäuser aus dem Pöbel stammen, die das Wirthshaus nur zum Deckmantel gebrauchen und die eifrigsten Förderer des Wuchers, der verbotenen Spiele und Unsitlichkeit sind. Belieben nur die aus Galizien hereinströmenden Juden, resp. deren ethischen Beruf zu betrachten.

Die Sperrstunde ist für die Gasthäuser zwischen 10—12 Uhr anberaumt. Es wird dies jedoch dadurch illusorisch gemacht, daß der Wirth gegen eine lächerlich kleine Tare die Sperrstunde aufchieben darf. Oder er thut dies garnicht, sondern sperrt ab, das Gelage wird eben bei geschlossenen Thüren fortgesetzt. Die 50 Kronen Strafe wird weder den Wirth nicht zur Einhaltung der Ordnung, noch den Trinker zur Mäßigkeit bewegen.

Der 85. § des D.-A. XL. 1879 sagt, daß nur Denjenigen, die sich mit Ausschänken von geistigen Getränken befassen, einem Betrunknen noch Getränke verabreichen, mit einer Geldstrafe bis 100 Kronen zu bestrafen sind. Die Geldstrafe kann bis zu 200 Kronen erhöht werden, wenn das Delikt gegen Jemanden, der das 14. Jahr noch nicht erreicht hat, geschehen ist.

Es sind aber die Betrunknen die beliebtesten Gäste der Wirthshäuser und der wegen Besuch von Gasthäusern durch Kinder die Strafanzeige macht, wird einfach abgewiesen.

Und so ist jede Vollführung des Gesetzes. Was die staatsfinanziellen Interessen betrifft, wird strenge durchgeführt, was eine ethische Bedeutung hat, wird bei Seite geschoben. Und unter diesen steht die in vordesten Reihe die Sperrung von Schänken an Sonn- und Feiertagen. Die Arbeiterklasse, also gerade jene Schichte der Nation, welche zum Alkoholisimus sehr neigt, wird dadurch, daß Schänke an diesen Tagen offen gehalten sind, in die Armen der Trunksucht gejagt. Die Arbeiterchaft bedarf der Kirche, weil es an anderen Werktagen ihre Seelenbedürfnisse nicht verschaffen kann. Und doch wird weit und breit gerade an Sonn- und Feiertagen am meisten der Trunksucht gehuldigt. Wenn wir also nicht erreichen können, daß die Schänke an Sonn- und Feiertagen gesperrt werden, so solle man eine Bewegung inszeniren, daß wenigstens am Vormittage während dem Frühgottesdienst und am nachmittägigen Gottesdienst die Schänken gesperrt werden.

Neuestes von der Woche.

Die Bewegung der Kleinwirthche.

Bei unserer letzten Zusammenkunft im Gasthause unseres Kollegen Herrn Szager erschienen zahlreich die Kleinwirthche. Der Sekretär, Herr Zalai meldete, daß in Angelegenheit unseres Memorandums der Handelsminister bereits strenge Maßregel gegen die Stehshänke erließ.

Herr Géza Kása beweist mit Beispiele, wie sehr zu Schaden die Stehshänke, so für unser Gewerbe, wie auch für den Staat sind.

Nachdem noch Herr Steiner zu dieser Sache sprach, wurde beschlossen, daß man unter diese

* Diesen Artikel entnehmen wir dem „Keresztény Mértékletesség“, erklären jedoch, daß wir nicht sämtliche Punkte desselben acceptieren und demnach uns noch mit dessen Inhalt befassen werden. Die Redaction.

Stehschänke eine förmliche Razzia abhalten wird und wo die geringste Spur von Mißbrauch zu finden ist, wird die Strafanzeige erstattet.

Die Besprechung fand um 6 Uhr Abends ihr Ende.

Gasthaus-Übernahme. Herr Julius Proffl übernahm das am Kelenhegyi-ut 58 befindliche Gasthaus: „A busuló juhászhoz“. Seine guten Weine und vorzügliche Küche werden gewiß die Zukunft des Unternehmens sichern.

Herr Mathias Keresztessy, gewesener Oberkellner im Maday'schen Restaurant übernahm das in der József-utca 2 befindliche Gasthaus sammt Gartenlocalitäten.

Herr Béla Kossja übernahm von Herrn Stefan Molnár das auf der Illérfstraße 47 befindliche Gasthaus.

Herr Alois Mendl hat das im IX. Bezirk, Vágóhid-utca Nr. 9 befindliche Gasthaus übernommen.

Ball der Minium-Fabrik bei unseren Collegen, Herrn Springer. Der Direktor der Minium-Fabrik veranstaltete auf eigene Kosten für die Arbeiter einen äußerst gelungenen Ball, an welchem außer den führenden Personen zahlreiche Notabilitäten der Stadt, Ärzte, Professoren, Ingenieure und Baumeister theilnahmen. Es war wirklich erhebennd zuzusehen, wie die zahlreichen Notabilitäten, Direktoren mit aufrichtiger Freude sich unter den Arbeitern unterhielten. Beim Tanze, bei den Toasten, im Verkehr keine Spur von einer Gespreiztheit und das liebevolle Zusammenfühlen wird gewiß ein ewiges Andenken für die Theilnehmer bilden, überhaupt für die Arbeiter, die ja selten ein liebevolles Entgegenkommen, eine Gleichheit seitens der Arbeitgeber zu fühlen bekommen. Demzufolge können wir nicht umhin, die Direktion aus diesem Anlasse zu beglückwünschen, daß sie bestrebt ist, in wahren sozialen Sinn das Dasein der Arbeiter zu entlasten und ihnen das Leben mitunter angenehm gestalten wollen. Die Unterhaltung gelang äußerst gut, die Localitäten des Springer'schen Gasthauses waren voll. Bei guter Musik tanzten immer abwechselnd 40—50 Paare. Hierbei müssen wir erwähnen, daß nach diesem gelungenen Ball in den letzten Tagen des Faschings eine Tanzunterhaltung arrangirt wird, ebenfalls von Seite der Leitung der Fabrik. Zum Schluß müssen wir noch lobend der guten Küche und der guten Getränke unseres Collegen, Herrn Springer gedenken, welcher Umstand ebenfalls viel zum Gelingen der Unterhaltung beigetragen hat. Bei solchen Gelegenheiten sieht man die außerordentliche Fachkenntnis unseres Collegen.

Weinuntersuchungs- Sachkommissionen. Zur obigen Kommission für Budapest hat der Handelsminister zum Präses den Ministerial-Rath u. Universitäts-Professor Herrn Dr. Vinzenz Wartha; zu Mitgliedern: den Weingroßhändler Géza János, zugleich Vicepräses; weiters Sigmund Abeles, Johann Gundel und die Pestsburger Weingroßhändler Josef Palugyay und Lothar Schmied; für Kolozsvár zum Präses den Grafen Ludwig Tefeki, zum Mitglied den Universitäts-Professor Ludwig Tuba, weiters Gabriel Nagy, Josef D. Deák und Samuel Farkas, wie auch den Sekretär des dortigen Kellervereines Tivadár Göry ernannt. Die Agenden des Sekre-

tärs wird in Budapest der Ministerialkraft Dr. Eugen Csury, in Kolozsvár Dr. Béla Nuzitska versehen.

Der Ball der Ofner Wirths, den die Ofner Genossenschaft arrangirt, findet am 18. Feber statt. Das Arrangirungscomité ladet hiemit die geehrten Wirths zur regen Theilnahme ein.

Goldene Hochzeit. Unser College, Herr Johann Niederkirchner feierte diese Woche im Kreise seiner Familie die 50. Jahreswende seiner Trauung. Fünfzig Jahre sind es, die er in glücklicher Ehe verbracht. Aus diesem Anlaß gratulirten ihm viele seiner Freunde und Verwandte. Auch wir wünschen ihm aus diesem feierlichen Anlaß viel Glück und Segen!

Neue Statuten. Die Kommune unserer Hauptstadt hat unlängst die aufgearbeiteten Statuten über das Hotel-, Restaurant-, Gasthaus-, Kaffeehaus- und Kaffeechank-Gewerbe dem Handelsminister wegen Genehmigung vorgelegt. Der Handelsminister hat jedoch die Genehmigung mit dem Bemerkten verweigert, daß die aufgezählten Gewerbe in ein Statut nicht zusammen genommen werden können.

Auf das Inserat der Gebrüder Muldini, auf der ersten Seite unseres Blattes, machen wir unsere Leser aufmerksam.

Roth Gyula

✱ mü-esztergályos ✱

Budapest, VII., Csányi-utca 12. (Király-u. sarok.)

Arjegyzéket kívánatra ingyen és portómentesen küldök.

kávéházi eszközök raktára és javítási műhelye
Tekegolyók pontosan és jutányosan esztergálatnak. —
Használt golyók és dákok mindig raktáron vannak. Lig-
num Sanctum golyók jutányos árakban.

DOMINO sec
PEZSGŐ

PÁRISI VILÁGKIÁLLITÁS
1900
ARANY ÉREM

BUDAPEST
ÜLLŐI UT 60

BELATINI BRAUN A.
GYÁR VELENCE FEHÉR W.

Szállitok

vendéglősöknek és korcsmárosoknak
saját termésű
kitünő homoki bort

24 koronáért tiszán lefejtve.

Szunyogh Ferencz Ó-Kécske
vasuti állomás Uj-Kécske.

FOGAK

a legújabb módszer szerint beilleszt teljes fogsorokat és egyes fogakat fájdalom nélkül. A gyökér eltávolítása fölösleges. Rosszul álló fogsorok olcsón átalakíthatnak. Az általam beillesztett fogsorok a valódi fogaktól meg nem különböztethetők, és rágásra jótállással kitünően használhatók. Vidékiek 24 óra alatt kielégítenek. Szálloda-, korcsma- és kávéház-tulajdonosok és alkalmazottjai 40% árelengedésben részesülnek.

KOVÁCS J. fogászati műterme

Budapest, Károly-körút 9, II. e. 8

(Gróf Hadik-palota.)

Található: d. e. 9 órától d. u. 6 óráig.
Ünnep- és vasárnap délután 4 óráig.

Fogorvos

az összes fogtudományok tudora, specialista száj- és fogbetegkek részére

Dr. Kalinowszky

Budapest, VIII. ker. Kerepesi-ut 62.

Szájpadlás nélküli fogak, fogsorok és arany koronák készítése a gyökereknek eltávolítása nélkül. Legújabb fogsorok fémlappal. Eltart emberéltig. Törés kizárva. Mérsékelt árak, esetleg részletfizetésre is. Munkámért 10 évi jótállást vállalok. — Fog és fogtöhuszás a legújabb amerikai módszer szerinti érzéstelenítéssel teljesen fájdalom nélkül 1 koronáért. Fogtömések arannyal, platina, ezüst és porcellánnal 2 koronától felfelé. Fogak és fogsorok mesteri kivitelben, kitünő anyagból 3 koronától kezdve.

Tört, rossz és használhatatlan fogsorok javítása és újjádozása 3 óra alatt eszközöltetnek.

Szegényeknek ingyen!

A kocsii-par

szakmába vágó —
mindennemű munkát elvállalok, de

különösen a kocsik fényezését

a legkitartóbb és a legjutányosabb árban készítem, minélfogva a n. érd. közönség pártfogásába ajánlom magamat

Lovász István, kocsifényező mester
Budapest, VII. ker., Dohány-utca 57.

DIADAL-SEC
EBERHARDT ANTAL
BUDAFOK.

SOPRONI SÖR!

Telefon 24 - 89.

ÖDENBURGER BIER!

A soproni serfözde

budapesti sörraktára

 BUDAPEST,

VII. ker., Kertész-utca 30.

vott Királyserfözde helyiségeiben.

ajánlja

kitünő minőségű soproni

 SÖRÉT.

Olcsó árak!

Pontos kiszolgálás!

A SOPRONI SERFÖZDE

budapesti vezérképviselője:

Grünfeld Miksa.**Das Bier-Hauptdepôt**

der Ödenburger Bierbrauerei

 BUDAPEST,

VII. Bez., Kertész-utca 30.

in den Localitäten der gewesenen „Königsbräuercei“.

empfiehlt ihr

vorzügliches Ödenburger

 B I E R.

Billige Preise!

Gute Bedienung.

Budapester Generalvertreter der

ÖDENBURGER BIERBRAUEREI**Grünfeld Miksa.****A vendéglős és korcsmáros**
urak figyelmébe ajánlom

1882 óta fennálló hatóságilag engedélyezett

Pinczérügynöki irodámat.

Legjobb személyzettel mindenkit kiszolgállok. Ugy férfi- mint női személyzetben legnagyobb választék. Pontos kiszolgálásért jótállok. Szíves megrendeléseket továbbra is kér

TELEFON 770.

WINDT MÁRTON

pinczér-ügynök.

Belváros, IV., Molnár-utca 29. szám.*A legolcsóbb és legszebb világítás az* *Acetylen-gáz izzó fény* *mely füstnélküli és a legmegbízhatóbb, szabadalmazott Acetylen gázfejlesztő. — Ajánlja**Predmerszky József bádogos-mester*
*Budapest, VI. Vörösmarty-utca 33.**Ugyanitt kapható* *a baromfi keltető és nevelő* *saját gyártmányu, szabadalmazott készülék.**Tessék prospektust kérni!***Hagenauer Frigyes Károly**

üvegedzési és festészeti műterme

Budapest, VIII., Vig-utca 14.**Nehéz lélekzés,**

köhögés, légzőszervek bántalmainál, elsőrangú orvosi szaktekintélyek ajánlják az I. számú József-tápteát. Székrekedés, emésztési zavaroknál s mint vértisztító a II. számú József-tápteát. Egy doboz ára 25 krajczár. Kapható Török József gyógyszerárában. Fő és szétküldés: Vogler József droguista asziszt., Budapest, Rökk Szilárd-utca 5. szám. 10 doboz megrendelésénél és a pénz beküldése mellett bérmentve.

Schellenhofi sör!

ALAPÍTVA 1753. BEGRÜNDET.

Schellenhofer Bier!

Schellenhofi sörraktár

BUDAPEST,

VII. ker. Aréna-út 46. szám

ajánlja

kitünő minőségű Schellenhofi

 sörét

Méréselt árak!

Pontos kiszolgálás!

Schellenhofi sör!

Telefon 61—37.

Schellenhofer Bierlager

BUDAPEST,

VII. Bezirk, Aréna-út No 46.

empfiehlt ihr

ausgezeichnetes Schellenhofer

 B I E R

Solide Bedienung!

Telefon 61—37.

Schellenhofer Bier!